

Contactgegevens:

Stichting Aldfaers Erf
Meerweg 4
8758LC Allingawier
Telefoon: 0515-231631

Mail: info@hetfriesemuseumdorp.nl

Website: www.hetfriesemuseumdorp.nl

Bankrekening: NL65 ABNA 0872 5781 19

RSINnummer: 818 6054

Kamer van Koophandel: 4100 0138

Doelstelling:

Het behouden en conserveren van waardevolle historische bouwwerken en objecten voor het nageslacht. Friese volkscultuur omschrijven, vastleggen en uiteenzetten. Mensen vermaken en nieuwe inzichten teweegbrengen door; het vertellen van relevante verhalen via gidsen, documentatie, multimedia en tentoonstellingen.

Bestuur:

Jan Zoodsma, voorzitter
Jan Cornelis Klijn, penningmeester
John van den Heuvel, secretaris

Beloning:

De bestuursleden krijgen geen vergoeding voor hun bestuursfunctie en ontvangen geen reiskostenvergoeding.

Beleidsplan:

Het Friese Museumdorp 2017-2018

Het nieuwe Friese Museumdorp

Allingawier de biografie van een Fries dorp

Allingawier is een pittoresk, karakteristiek Fries dorp. Een klein dorp, zoals er vroeger zo veel van waren. Het museumdorp in Allingawier is eigenlijk een voorbeeldorp. De kerk op de terp, de opfaert tot in het dorp en de grote boerderij die ook melk verkocht. U vindt er het verhaal van de Friese boer met het melkvee, de knecht en de meid. De vakmensen en hun ambachten zoals de smid, de bakker en de dorpschilder ze zijn druk in de weer. De grutterswinkel en het dorpscafé waar alle nieuwtjes werden verteld. De levende have en de natuur van toen. De wereld reikt tot de horizon. De schipper brengt spullen en verhalen mee van verderop...

Veel van die dorpen zijn nu onherkenbaar veranderd en de tijd van zelfredzaamheid is voorbij. Daarom nu het Friese museumdorp - de biografie van een Fries dorp.

De Geschiedenis van Aldfaers Erf

Ruim veertig jaar geleden stichtte restauratieaannemer Yde Schakel uit Exmorra de museumroute 'Aldfaers Erf'. De route ontstond door de aankoop van bijzondere historische locaties, vaak met de inboedel erbij. Allemaal panden waar de tijd heeft stilgestaan, waaraan niet meer is verbouwd, of die weer in oude staat - van de 19^e of vroeg 20ste eeuw - zijn teruggebracht. Yde heeft oog en liefde voor historie: voor het oude gebouw, voor de functie ervan en vooral ook voor de verhalen die erbij horen.

'Aldfaers Erf' werd in de jaren die volgden een ongekend succes. De bezoeker kreeg in Piaam, Ferwoude, Allingawier en Exmorra een prachtig beeld van de vervlogen tijd in dit stukje Friesland. De route werd steeds verder ingericht met historisch materiaal, zoals de skûtsje Eelkje in de opvaart bij Allingawier. Het historische silhouet van het dorp was compleet.

Tallose publicaties en ook Tv-rapportages zijn er over Aldfaers Erf verschenen. Yde Schakel ontving een Koninklijke onderscheiding voor zijn werk.

De laatste jaren heeft 'Aldfaers Erf' onder de economische crisis aan elan ingeboet. Inmiddels zijn er verschillende locaties afgestoten. Het was een noodzakelijke stap om een nieuwe start mogelijk te maken. Die is nu in handen van nieuw management met een Fries hart, dat aan de slag is om van de doorstart een succes te maken.

De activiteiten concentreren zich vanaf 2017 op het museumdorp van Allingawier. Het nieuwe seizoen loopt langer door. Er zijn veel publieksactiviteiten in de sfeer van het museum. De museumboerderij wordt geregistreerd museum. Het restaurant, de prachtige verbouwde schuur serveert de nieuwe Friese keuken. Het aantal bezoekers gaat weer omhoog. Hierbij de plannen om, met een nieuw concept, het behoud van het erfgoed van het Friese plattelandsleven weer toekomstbestendig te maken. En een trots bezit voor de provincie.

Met de nieuwe naam: Het Friese Museumdorp!

Materieel erfgoed: landschap, gebouw en object

Allingawier, niet ver van het IJsselmeer tussen Makkum en Workum, is omringd door het kenmerkende Friese landschap met de fraaie vergezichten. Tussen de dorpen liggen de dyken. De omgeving ademt nog de sfeer van het oude Friesland, waar ieder dorp was een hechte gemeenschap was. Die cultuur is bijna verdwenen. Alle reden om zo'n typisch Fries dorp en de geschiedenis van zulke dorpen te bewaren. Het Friese Museumdorp wil het erfgoed van deze manier van leven bewaren en doorgeven.

Het museumdorp bestaat uit authentieke panden, in eigendom van de Stichting Aldfaers Erf. De oudste kerk stamt uit de eerste helft van de 17^e eeuw en is een rijksmonument. Boerderij

De Izeren Ko - het bintwerk in de schuur is van rond 1700 - is heel kenmerkend voor de Friese Zuidwesthoek: gebouwd voor het weidebedrijf, uitgerust met de koeienstal, de melkkelder en het enorme hooivak. In de schuur staat ook de rosmolen die de karn aandrijft. Ook dit pand is een rijksmonument.

Verder zijn er een smederij, een schilderwerkplaats en een schoenmakerij ingericht. Het woonhuis met de spulletjes van Age is na zijn vertrek zo gebleven, sinds tientallen jaren is er niets veranderd.

Een brandweerhuisje met spuit staat midden in het dorp. In 2018 is het dorpschooltje herbouwd. De drabbelkoeken van de bakkerij zijn een specialiteit en de winkel heeft meer streekproducten.

Langs het water staan 't hûske en de stropershut. In de Opfaert ligt straks weer de gerestaureerde skûtsje Eelkje. In de toekomst krijgt Allingawier misschien ook weer het karakter van het vissersdorp dat het was. Tot 1874, toen het Makkumermeer werd ingepolderd. Als er weer water in de polder komt...

Immaterieel erfgoed: taal, verhaal en traditie

Nederland heeft veel musea, ook in de Fries Zuidwesthoek. Maar geen ervan besteedt als openluchtmuseum aandacht aan de cultuur van het Friese dorpsleven. Het verhaal van de levendige gemeenschap van boeren en handwerkslieden, die eeuwenlang op dezelfde manier de kost verdienden, wordt elders niet verteld.

Het Friese Museumdorp wil deze dorpsgeschiedenissen laten zien en er verhalen over vertellen.

Over de tijd waarin voor veel mensen de dagelijkse wereld niet verder reikte dan de horizon. Zeker, de wereld daarbuiten was ook belangrijk. Het Friese platteland was er nauw mee verbonden, door de handel en de scheepvaart die alles over water bracht wat er van buiten nodig was. Het gaf de Friezen een open blik. Maar het dagelijks leven speelde zich af in die kleine gemeenschap. De mensen waren ook afhankelijk van elkaar, maar redden zich samen en waren verbonden.

Erfgoed van de mienskip

De visie

Het Friese Museumdorp schetst de biografie van het oude Friese plattelandsdorp. Het museumdorp bestaat uit historische panden die met authentieke objecten zijn ingericht. De Friese plattelandscultuur, met zijn boeren, middenstand en ambachtslieden, staat er centraal.

Rolspelers vertellen als markante dorpsbewoners verhalen over hun dagelijks werk en manier van leven.

In het museum wordt de verbintenis gelegd naar de redzaamheid van de Friese *mienskip*, naar de universele eigenschappen van dorpsculturen en naar hedendaagse sociale en culturele ontwikkelingen op het platteland. Het Friese Museumdorp draagt bij aan het behoud van het materiële en immateriële culturele erfgoed van Friesland, als het museum voor de volkscultuur van het Friese platteland.

De missie

Het Friese Museumdorp beheert, behoudt, onderzoekt en presenteert het materiële en immateriële erfgoed van de Friese plattelandscultuur, voor een zo breed mogelijk publiek. Daarbij legt het de focus op periode van 1870 tot 1940, de tijd voordat de grote veranderingen van de 20ste eeuw inzetten. Het Friese Museumdorp draagt bij aan het behoud en de ontwikkeling van de culturele identiteit van Friesland en legt daarbij de verbintenis naar de hedendaagse *mienskip*.

De museumcollecties

Het Friese Museumdorp behoudt, beheert, onderzoekt en presenteert de museale collecties van de Stichting Aldfaers Erf in het museumdorp. Elk van de collecties is een samenhangende eenheid op basis van de functies en de plek waar het werd gebruikt.

De complete collectie omvat negen deelcollecties. Het zijn de inventarissen van een smederij, een schilderswerkplaats, een bakkerij. Een schoenmakerswerkplaats, de Nederlands-Hervormde kerk, het brandweershuisje, een schooltje en de inventaris van de monumentale boerderij De Izeren Ko.

Twee collecties zijn in bruikleen gegeven: de inventaris van de timmerwerkplaats en het bijbehorende woonhuis in Ferwoude en een natuurhistorische collectie.

Daarnaast is er een collectie bijzondere objecten die geen direct deel uit maken van een van de bovenstaande inventarissen. Wel zijn deze objecten, zoals karren, wagens en een tjasker bijvoorbeeld, onontbeerlijk voor de beeldvorming van het historische dorp.

Naar een Geregistreerd Museum

Boerderij De Izeren Ko neemt een centrale plaats in van het Friese Museumdorp. Samen met de Hervormde kerk is deze monumentale boerderij beeldbepalend voor Allingawier. De geschiedenis van het dorp speelt zich al eeuwenlang af rond deze boerderij, die een sleutelpositie had in de zuivelvoorziening van het dorp. Het verhaal van deze plek is iconisch voor het Friese weidebedrijf, met de koeien, het gras, de boter en de kaas.

Het boerderij pand is de eerste aankoop van de latere stichting Aldfaers Erf. Het pand met de inventaris is een compleet ensemble, op de oorspronkelijke plek behouden, daardoor van

grote cultuurhistorische waarde en een plaats van betekenis.

Het behoud van het pand is verzekerd dankzij de restauratiekennis dicht bij de organisatie.

Het behoud van de inventaris als museale collectie wordt in 2017 door verschillende maatregelen verder gewaarborgd. In 2017 wordt de collectie geregistreerd, gedigitaliseerd en waar nodig gerestaureerd. Er worden meer maatregelen genomen die nodig zijn om het pand en de collectie in goede conditie te houden. De museale presentatie in de boerderij wordt verbeterd en maakt deel uit van de vernieuwingslag.

Met deze aanpak voert Het Friese Museumdorp nu aanbevelingen uit die eerder zijn gedaan. In de loop van de komende tijd wordt de omgang met de complete collectie uitgewerkt in een collectie beleidsplan. De uitvoering ervan moet leiden tot de inschrijving bij het Museumregister.

Met het behalen van keurmerk van Geregistreerd Museum heeft het museumdorp straks een kwaliteitslag gemaakt.

Publieksbereik

Toerisme blijft groeien. De aandacht voor kunst en cultuur als vrijetijdsbesteding neemt ook toe.

Van alle toeristen en dagjesmensen die in Nederland op stap gaan is een derde geïnteresseerd in cultuur, cultureel erfgoed, religie en gastronomie. Het aanbod van het Friese Museumdorp sluit hier helemaal op aan. Daardoor kan het van deze ontwikkeling profiteren en is er in potentie een flinke bezoekersgroei te verwachten.

Het museumdorp vult ook een leemte op in het culturele aanbod in de regio: het ontbreken van aantrekkelijke culturele buitenactiviteiten of uitstapjes voor gezinnen met kinderen. Het accent ligt immers veelal op de (meer seniore) watersporter, op wie de merengebieden grote aantrekkingskracht heeft. Maar het Nationaal Landschap van Zuidwest Friesland heeft veel meer te bieden. De geschiedenis van het gebied met de kenmerkende dorpen en het weidse uitzicht is heel aantrekkelijk en van grote landschappelijke en cultuurhistorische waarde. Het Friese Museumdorp vertelt het verhaal over dit landschap en zijn bewoners. Het ontwikkelt op basis hiervan een aanbod voor veel diverse doelgroepen.

Kinderen staan in het museum vooraan. Zij maken door allerlei verhalen en activiteiten spelenderwijs kennis met het Friese platteland. In het oude schooltje ervaren zij hoe het vroeger was: leren met een lei en griffel ging toen heel anders dan nu! Maar er is ook vaak speelkwartier en kun je naar buiten: hoepelen, tollen, varen of slotje springen.

Aanbod

De bezoekers van de Aldfaers Erfgoedroute waren vooral dagjesmensen die met veel plezier genoten van de panden, de spullen en de verhalen die zij onderweg tegenkwamen. Maar de informatie en de verhalen kunnen sterker worden benut. Door nog meer historisch onderzoek en met verschillende verhaallijnen krijgt de informatie verbreding en verdieping.

Dagdromers, allesweters en gezelligheidsdieren worden bediend met een heel gevarieerd aanbod van informatiemiddelen. Verdieping, zintuigen en spel wisselen elkaar af. Weetjes en herinneringen worden verzameld en gaan mee naar huis. De geschiedenissen in het dorp vormen het script voor een verhalend museumconcept. Het museumdorp wordt een brede cultuuraanbieder: een plek voor Fries toneel en een podium voor Friese muziek.

Het aanbod voor het onderwijs wordt uitgebreider, met niet alleen lesaanbod voor het basisonderwijs, maar ook met een rol als creatieve en technische leerwerkplek voor jongeren.

Het Museumdorp is een mooie, representatieve plek voor de zakelijke gast, waar het Friese decor bijdraagt aan een bijzonder verblijf. En tenslotte, het museum ontvangt de internationale bezoeker die op zoek is naar het Friese hart.

Museumrestaurant en erfgoedlogies

De vrijstaande schuur wordt verbouwd tot museumrestaurant It Ferhaal. Direct vanaf de start krijgt de horeca onder leiding van ervaren Friese horecaondernemers een belangrijke rol. De sfeer en uitstraling sluiten aan op het karakter van het museumdorp en richt zich op de Friese keuken. Het menu in het restaurant is gebaseerd op Friese gerechten en duurzaamheid, ontwikkeld in samenwerking met topchef Albert Kooy.

Behalve voor de museumbezoeker met veel interesse in cultuur en geschiedenis is het museumdorp ook de plek voor een ontspannen dagje uit. Het museumdorp biedt vanuit de eigen sfeer activiteiten en accommodatie aan voor groepen als bedrijfsuitjes en familiefeesten. Binnenshuis is er ruimschoots gelegenheid voor groepen: in de kerk (een prachtige trouwlocatie), op de deel van de monumentale boerderij en in het dorpscafé. Op het dorpsplein, de weide en het water is er veel plek voor allerlei buitenactiviteiten. Er zijn plannen voor een herberg met erfgoed logies: de bezoeker op ontdekkingsstocht in Friesland brengt de nacht door bij het museum.

Al deze functies worden uitgewerkt in samenhang en evenwicht met elkaar. Het behoud van

de erfgoed waarden van het Friese Museumdorp is de basis onder het bedrijfsplan en de grootste waarborg voor de exploitatie ervan.

Financiering

Het Friese Museumdorp heeft maar één kans om te slagen. Dat kan niet zonder hulp van buitenaf.

De organisatie doet er alles aan om de vernieuwing te laten slagen en investeert vanuit het Friese hart. Maar hier is liefde niet genoeg voor een langdurige relatie! Het Friese Museumdorp doet een beroep op u om mee te helpen, om de plannen te realiseren.

De vernieuwing is in 2018 overal zichtbaar en klaar voor de Culturele Hoofdstad 2018.

En voor lang daarna!